



**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DELEGATURA UOKIK w ŁODZI

Aleja Piłsudskiego 8
90-051 Łódź, P - 73

Tel. (0-42) 636-36-89, Fax (0-42) 636-07-12

E-mail: lodz@uokik.gov.pl

RLO-61-22/06-AB

Łódź, dnia 9 lutego 2007 r.

DECYZJA Nr RLO 6/2007

I. Na podstawie art. 23f ust. 1 i 2 w związku z art. 23a ust.1 i 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity Dz. U. 2005 r., Nr 244, poz. 2080, zm. Dz. U. z 2006 r. Nr157, poz.1119, Dz. U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1217, Dz. U. z 2006 r. Nr 249, poz. 1834) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. 2002 r. Nr 18 poz. 172; Dz. U. 2003 r. Nr 6, poz. 68), po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie stosowania przez TRADE & TRAVEL COMPANY Spółka z o.o., ul. Andrzeja Struga 4, 90-426 Łódź, praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na:

- 1/ stosowaniu we wzorcu umowy pn.: „Ogólne warunki uczestnictwa w imprezach turystycznych organizowanych przez Konsorcjum Polskich Biur Podróży: TRADE & TRAVEL COMPANY Spółka z o.o.”, postanowienia umownego, które zostało wpisane w dniu 3 stycznia 2006 r. pod numerem 609 do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego (na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 7 listopada 2005 r., sygn. Akt XVII Amc 89/04) o treści: „Reklamacje wniesione do Biura po upływie 7 dni od zakończenia imprezy zostaną uznane za bezskuteczne. Wszystkie reklamacje rozpoznawane będą w terminie jednego miesiąca od dnia wpłynięcia do Biura”;
- 2/ stosowaniu we wzorcu umowy pn.: „Ogólne warunki uczestnictwa w imprezach turystycznych organizowanych przez Konsorcjum Polskich Biur Podróży: TRADE & TRAVEL COMPANY Spółka z o.o.”, postanowienia umownego, które zostało wpisane w dniu 22 lutego 2005 r. pod numerem 283 do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego (na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 22 grudnia 2004 r., sygn. Akt XVII Amc 115/03) o treści: „Biuro wyłącza odpowiedzialność odszkodowawczą z tytułu nieszczęśliwych wypadków, utraty zdrowia czy bagażu w zakresie przekraczającym kwoty gwarantowane polisą generalną Ubezpieczyciela, z którymi zawarł umowę (...)”;

w którego toku uprawdopodobniono, że objęte ww. zarzutami działania przedsiębiorcy naruszają zakaz, o którym mowa w art. 23a ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (dalej: „ustawa o okik”),

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ,

po przyjęciu zobowiązania przez TRADE & TRAVEL COMPANY Spółka z o.o. z siedzibą w Łodzi do usunięcia klauzul naruszających przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w ten sposób, że klauzula o treści: „Reklamacje wniesione do Biura po upływie 7 dni od zakończenia imprezy zostaną uznane za bezskuteczne. Wszystkie reklamacje rozpoznawane będą w terminie jednego miesiąca od dnia wpłynięcia do Biura” zostanie zastąpiona zapisem: „Reklamacje wnosi się do Biura.” natomiast klauzula o treści: „Biuro wyłącza odpowiedzialność odszkodowawczą z tytułu nieszczęśliwych wypadków, utraty zdrowia czy bagażu w zakresie przekraczającym kwoty gwarantowane polisą generalną Ubezpieczyciela, z którymi zawarł umowę (...)” zostanie usunięta, nakłada się na TRADE & TRAVEL COMPANY Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi obowiązek wykonania tego zobowiązania do dnia 28 lutego 2007 r.

II. Na podstawie art. 23f ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity Dz. U. 2005 r., Nr 244, poz. 2080 , zm. Dz. U. z 2006 r. Nr157, poz.1119, Dz. U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1217) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. 2002 r. Nr 18 poz. 172; Dz. U. 2003 r. Nr 6, poz. 68),

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

nakłada się na TRADE & TRAVEL COMPANY Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi obowiązek złożenia do dnia 15 marca 2006 r. sprawozdania o stopniu realizacji przyjętego zobowiązania, przy czym sprawozdanie powinno zawierać :

- nowy wzór umowy z załącznikami,
- kopie trzech umów zawartych po dniu 28 lutego 2007 r.

Uzasadnienie

W okresie od 28 sierpnia 2006 r. do 23 października 2006 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: „Prezes Urzędu”) – Delegatura w Łodzi prowadził postępowanie wyjaśniające w celu wstępnego ustalenia, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na stosowaniu przez TRADE & TRAVEL COMPANY Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi (dalej: „TRADE & TRAVEL COMPANY” lub „Spółka”) postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 10 listopada 2004 r., sygnatura akt XVII Amc

82/03. W trakcie przedmiotowego postępowania zbadano wzorce umów: „Zgłoszenie – Umowa” i „Ogólne warunki uczestnictwa w imprezach turystycznych organizowanych przez Konsorcjum Polskich Biur Podróży: TRADE & TRAVEL COMPANY Spółka z o.o.”. Analiza ww. dokumentów wykazała, że nie zwierają one niedozwolonych postanowień umownych uznanych za niedozwolone na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 10 listopada 2004 r., sygnatura akt XVII Amc 82/03. Jednocześnie stwierdzono, iż treść wzorca umowy „Ogólne warunki uczestnictwa w imprezach turystycznych organizowanych przez Konsorcjum Polskich Biur Podróży: TRADE & TRAVEL COMPANY Spółka z o.o.” (dalej: „Ogólne warunki uczestnictwa w imprezach turystycznych”) zawiera postanowienia zbliżone treścią i o takim samym celu jak postanowienia wpisane do Rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone pod pozycjami 283 i 609.

W dniu 3 listopada 2006 r. Prezes Urzędu wszczął Postanowieniem Nr 1/61-22/06 postępowanie w sprawie stosowania przez TRADE & TRAVEL COMPANY Sp. z o.o., ul Andrzeja Struga 4, 90-426 Łódź, praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na godzącym w nie, bezprawnym stosowaniu w „Ogólnych warunkach uczestnictwa w imprezach turystycznych organizowanych przez Konsorcjum Polskich Biur Podróży: TRADE & TRAVEL COMPANY Spółka z o.o.” następujących klauzul o treści:

1. „Reklamacje wniesione do Biura po upływie 7 dni od zakończenia imprezy zostaną uznane za bezskuteczne. Wszystkie reklamacje rozpoznawane będą w terminie jednego miesiąca od dnia wpłynięcia do Biura”, klauzula wpisana do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod pozycją 609, w dniu 3 stycznia 2006 r. na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 7 listopada 2005 r., sygnatura akt XVII Amc 89/04;
2. „Biuro wyłącza odpowiedzialność odszkodowawczą z tytułu nieszczęśliwych wypadków, utraty zdrowia czy bagażu w zakresie przekraczającym kwoty gwarantowane polisą generalną Ubezpieczyciela, z którymi zawarł umowę (...)”, klauzula wpisana do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod pozycją 283, w dniu 22 lutego 2006 r. na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 22 grudnia 2004 r., sygnatura akt XVII Amc 115/03

co może stanowić naruszenie art. 23a ust. 1 i 2 ustawy o okik. (dowód: karty nr 1-2)

Prezes Urzędu zawiadomił Spółkę o wszczęciu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w dniu 3 listopada 2006 r. stosownie do przepisu art. 84 ust. 3 ustawy o okik w związku z art. 100a ust. 3 tej ustawy (dowód: karta nr 3).

Postanowieniem Nr 2/61-22/06 z dnia 3 listopada 2006 r. Prezes Urzędu zaliczył w poczet dowodów w tym postępowaniu następujące dokumenty zgromadzone w postępowaniu wyjaśniającym o sygn. akt RŁO/402-13/06/AK:

1. Pismo wyjaśniające z dnia 29 września 2006 r., stanowiące odpowiedź na wezwanie Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 28 sierpnia 2006 r. (dowód: karta nr 5);
2. Aktualny odpis z KRS (dowód: karty nr 9-17);
3. „Zgłoszenie - Umowa” (dowód: karta nr 6);

4. „Ogólne warunki uczestnictwa w imprezach turystycznych organizowanych przez Konsorcjum Polskich Biur Podróży: TRADE & TRAVEL COMPANY Spółka z o.o.” (dowód: karty nr 7- 8).

Prezes Urzędu pismem z dnia 3 listopada 2006 r. zawiadomił TRADE & TRAVEL COMPANY o zaliczeniu w poczet materiału dowodowego ww. dokumentów (dowód: karta nr 18).

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, Spółka w piśmie z dnia 6 grudnia 2006 r. zobowiązała się do usunięcia kwestionowanych klauzul zawartych w „Ogólnych warunkach uczestnictwa w imprezach turystycznych”, które mogą stanowić naruszenie art. 23a ust. 1 i 2 ustawy o okik. (dowód: karta nr 23). TRADE & TRAVEL COMPANY wskazało, iż: «Klauzula o treści: *„Reklamacje wniesione do Biura po upływie 7 dni od zakończenia imprezy zostaną uznane za bezskuteczne. Wszystkie reklamacje rozpoznawane będą w terminie jednego miesiąca od dnia wpłynięcia do Biura.”* pojawi się w ogólnych warunkach umów w brzmieniu: *„Reklamacje wnosi się do Biura.”* Klauzula o treści: *„Biuro wyłącza odpowiedzialność odszkodowawczą z tytułu nieszczęśliwych wypadków, utraty zdrowia czy bagażu w zakresie przekraczającym kwoty gwarantowane polisą generalną Ubezpieczyciela, z którymi zawarł umowę(…)”* zostanie usunięta z „Ogólnych warunków uczestnictwa w imprezach turystycznych.”» (dowód: karta nr 23).

Dnia 29 grudnia 2006 r. Spółka została zawiadomiona o możliwości zapoznania się z aktami sprawy i końcowego wypowiedzenia się co do zebranych dowodów oraz przedstawionych zarzutów (dowód: karta nr 25).

W piśmie z dnia 2 stycznia 2007 r. TRADE & TRAVEL COMPANY wniosło o wydanie decyzji nakładającej obowiązek wykonania zobowiązania polegającego na usunięciu klauzul umownych mogących stanowić naruszenie art. 23a ust. 1 i 2 ustawy o okik (dowód: karta nr 26).

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

TRADE & TRAVEL COMPNY Spółka z o.o. jest przedsiębiorcą wpisanym do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem 0000209767, prowadzonym przez Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział Krajowego Rejestru Sądowego. Zgodnie z przedstawionym aktualnym odpisem z rejestru przedsiębiorców przedmiotem działalności Spółki jest między innymi działalność biur podróży, działalność agencji podróży, działalność biur turystycznych oraz pozostała działalność turystyczna (dowód: karty nr 9-17).

Przy zawieraniu umów TRADE & TRAVEL COMPANY posługuje się „Zgłoszeniem-Umową” (dowód: karta nr 6) oraz „Ogólnymi warunkami uczestnictwa w imprezach turystycznych organizowanych przez Konsorcjum Polskich Biur Podróży: TRADE & TRAVEL COMPANY Sp. z o.o.” (dowód: karty nr 7-8). Wzorce te w obecnym kształcie obowiązują od początku 2006 r. (dowód: karta nr 5).

Niniejsze postępowanie dotyczy zapisów zawartych w „Ogólnych warunkach uczestnictwa w imprezach turystycznych”:

1. „Reklamacje wniesione do Biura po upływie 7 dni od zakończenia imprezy zostaną uznane za bezskuteczne. Wszystkie reklamacje rozpoznawane będą w terminie jednego miesiąca od dnia wpłynięcia do Biura”;

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: „Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów”) w wyroku z dnia 7 listopada 2005 r. (sygn. akt XVII Amc 89/04) uznał za niedozwolone następujące postanowienie: *„Reklamacje wniesione do Biura po upływie 7 dni od zakończenia imprezy uznane zostaną za bezskuteczne. Wszystkie reklamacje rozpoznawane będą w terminie jednego miesiąca od dnia wpłynięcia do Biura.”* Postanowienie to zostało wpisane w dniu 3 stycznia 2006 r., pod numerem 609, do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 1964 r. Nr 43, poz. 296 ze zm.) (dalej: „k.p.c.” lub „kodeks postępowania cywilnego”).

2. „Biuro wyłącza odpowiedzialność odszkodowawczą z tytułu nieszczęśliwych wypadków, utraty zdrowia czy bagażu w zakresie przekraczającym kwoty gwarantowane polisą generalną Ubezpieczyciela, z którymi zawarł umowę (...).”

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 22 grudnia 2004 r. (sygn. akt XVII Amc 115/03) uznał za niedozwolone następujące postanowienie: *„Organizator wyłącza odpowiedzialność odszkodowawczą z tytułu nieszczęśliwych wypadków, utraty zdrowia w zakresie przekraczającym kwoty gwarantowane polisą generalną Ubezpieczyciela, z którym zawarto umowę.”*

Postanowienie to zostało wpisane w dniu 22 lutego 2005 r., pod numerem 283, do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ kodeksu postępowania cywilnego.

W piśmie z dnia 6 grudnia 2006 r. Spółka zobowiązała się do usunięcia kwestionowanych klauzul. Klauzula wymieniona powyżej w pkt 1 ma brzmień: „Reklamacje wnosi się do Biura” (dowód: karta nr 23). Natomiast klauzula wymieniona w pkt 2 zostanie wogóle usunięta (dowód: karta nr 23).

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 23a ust. 1 ustawy o okik przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Przepis art. 23a ust. 2 ww. ustawy zawiera otwarty katalog działań stanowiących praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów. Ustawodawca wskazuje w tym przepisie, iż praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c.

Stwierdzenie praktyki określonej w art. 23a ust. 1 ustawy o okik wymaga wykazania, że spełnione zostały łącznie trzy przesłanki:

- 1) działanie przedsiębiorcy,
- 2) noszące znamiona bezprawności,
- 3) godzące w zbiorowy interes konsumentów.

Stosownie do art. 4 pkt 1 ustawy o okik, ilekroć w ustawie jest mowa o przedsiębiorcy, rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. – Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178, ze zm.). Zgodnie z art. 66 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. Przepisy wprowadzające ustawę o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2004 r. nr 173, poz. 1808 ze zm.), ustawa z dnia 19 listopada 1999 r.

Prawo działalności gospodarczej straciła moc z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2004 r. Nr 173, poz. 1807 ze zm.). Przepis art. 86 tej ustawy stanowi, że ilekroć w obowiązujących przepisach jest mowa o przepisach ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. – Prawo działalności gospodarczej, należy przez to rozumieć właściwe przepisy ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 i 2 cytowanej wyżej ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Za przedsiębiorców uznaje się także wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej. Ponadto, zgodnie z art. 14 ust. 1 ww. ustawy przedsiębiorca może podjąć działalność gospodarczą po uzyskaniu wpisu do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym. Przepis art. 2 ww. ustawy definiuje działalność gospodarczą jako zarobkową działalność wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopaliny ze złóż, a także działalność zawodową wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły.

TRADE & TRAVEL COMPANY Spółka z o.o. jest osobą prawną, która uzyskała osobowość prawną z chwilą wpisu do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym. Jak wskazano powyżej, spółka jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem 0000209767. Przedmiotem działalności Spółki jest między innymi działalność biur podróży, działalność agencji podróży, działalność biur turystycznych oraz pozostała działalność turystyczna.

Prezes Urzędu stwierdza, że TRADE & TRAVEL COMPANY Sp. z o.o. jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o okik. W związku z tym pierwsza przesłanka art. 23a ust. 1 ustawy o okik została spełniona.

Dla uznania działania przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest, aby miało ono charakter bezprawny.

Bezprawność to sprzeczność zachowania z przepisami prawa oraz z zasadami współżycia społecznego. Chodzi więc o sprzeczność z szeroko rozumianym porządkiem prawnym jako całością. Pojęcie porządek prawny obejmuje nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej, a także nakazy i zakazy wynikające z norm moralnych i obyczajowych określanych, jako zasady współżycia społecznego. Bezprawność jest czynnikiem o charakterze obiektywnym, niezależnym od wystąpienia szkody, czy od zamiaru podmiotu dopuszczającego się działań bezprawnych. Przy ocenie bezprawności rozważenia wymaga kwestia, czy czyn sprawcy był zgodny, czy też niezgodny z obowiązującymi zasadami porządku prawnego tj. normami prawa powszechnie obowiązującego, a także z nakazami i zakazami wynikającymi z zasad współżycia społecznego.

Przedmiotem zarzutu w niniejszym postępowaniu jest stosowanie przez TRADE & TRAVEL COMPANY we wzorcu pn.: „Ogólne warunki uczestnictwa w imprezach turystycznych” postanowień, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone.

Jak zostało wskazane powyżej, przepis art. 23a ust.2 ustawy o okik zawiera przykładowy katalog praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Stosownie do ww. przepisu, za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru

postanowień umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ kodeksu postępowania cywilnego.

Na mocy art. 479⁴⁵ k.p.c., Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest obowiązany przesyłać Prezesowi Urzędu odpis każdego prawomocnego wyroku uwzględniającego powództwo o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. Na podstawie takich wyroków, Prezes Urzędu jest zobowiązany do prowadzenia rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone, stosownie do art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. Przepis art. 479⁴⁵ § 3 k.p.c. ustanawia zasadę tzw. formalnej jawności rejestru, stanowiąc, że rejestr jest jawny. Jawność rejestru oznacza, że jest on dostępny dla każdego zainteresowanego, czyli każdy ma do niego prawo wglądu. Skutkiem formalnej jawności rejestru jest niemożność zasłaniania się nieznajomością dokonanych w nim wpisów. W rejestrze tym przytacza się treść postanowień wzorców umowy uznanych przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone.

W ocenie Prezesa Urzędu, wpisanie takich postanowień do rejestru, o którym mowa wyżej, oznacza, że od tej chwili postanowienia te są zakazane we wszystkich wzorcach umów. Postanowienia te są zakazane we wszystkich wzorcach umów. Zakaz stosowania postanowień wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c. dotyczy nie tylko tego przedsiębiorcy, przeciwko któremu zapadł wyrok w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, lecz również innych przedsiębiorców z danej branży. Za takim ujęciem przemawia podstawy cel postępowania w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone jakim jest usunięcie z obrotu postanowień, które Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone. Chodzi bowiem o to, by konsumenci nie byli narażeni na te postanowienia w przyszłości w umowach zawieranych z innymi przedsiębiorcami. Ponadto, zdaniem Prezesa Urzędu, zakaz stosowania niedozwolonych postanowień wpisanych do ww. rejestru dotyczy także postanowień podobnych. Przedsiębiorcy stosują bowiem postanowienia, których istota jest taka sama, lecz konstrukcja gramatyczna, szyk wyrazów w zdaniu są różne. W związku z tym, zakazane jest też stosowanie postanowienia, którego zakres jest tożsamy z zakresem, postanowienia wpisanego do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c. Nie jest konieczna dokładna, literalna identyczność tych postanowień.

Stanowisko Prezesa Urzędu znajduje uzasadnienie w orzecznictwie. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. (sygn. Akt III SZP 3/06) wskazał, iż stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. Sąd Najwyższy uznał również, iż jeżeli Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uzna określoną klauzulę za niedozwoloną w wyniku przeprowadzonej kontroli abstrakcyjnej i zostanie ona wpisana do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 23a ust. 2 ustawy o okik dopuszcza się każdy z przedsiębiorców, który wprowadza do stosownych klauzul zmiany o charakterze kosmetycznym, polegające np. na przedstawieniu szyku wyrazów lub zmianie użytych wyrazów, jeżeli zmiany te nie prowadzą do zmiany istoty klauzuli.

TRADE & TRAVEL COMPANY posługuje się przy zawieraniu umów z konsumentami wzorcem pn.: „Ogólne warunki uczestnictwa w imprezach turystycznych”. Wzorzec ten zwiera klauzule o następującej treści : „*Reklamacje wniesione do Biura po*

upływie 7 dni od zakończenia imprezy zostaną uznane za bezskuteczne. Wszystkie reklamacje rozpoznawane będą w terminie jednego miesiąca od dnia wpłynięcia do Biura”.

Przedmiotowe postanowienie jest tożsame z klauzulą uznaną za niedozwolone postanowienie umowne w wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 7 listopada 2005 r. (sygn. akt XVII Amc 89/04), a następnie dnia 3 stycznia 2006 r. wpisana do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod numerem 609. Zapis zamieszczony w ww. rejestrze posiada następującą treść: *„Reklamacje wniesione do Biura po upływie 7 dni od zakończenia imprezy uznane zostaną za bezskuteczne. Wszystkie reklamacje rozpoznawane będą w terminie jednego miesiąca od dnia wpłynięcia do Biura.”*

Ogólne warunki uczestnictwa w imprezach turystycznych, którymi posługuje się TRADE & TRAVEL COMPANY zawierają także klauzulę o treści: *„Biuro wyłącza odpowiedzialność odszkodowawczą z tytułu nieszczęśliwych wypadków, utraty zdrowia czy bagażu w zakresie przekraczającym kwoty gwarantowane polisą generalną Ubezpieczyciela, z którymi zawarł umowę (...)”.*

Przedmiotowe postanowienie jest tożsame z klauzulą uznaną za niedozwolone postanowienie umowne w wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 22 grudnia 2004 r. (sygn. akt XVII Amc 115/03), wpisana dnia 22 lutego 2005 r., pod numerem 283, do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone. Zapis zamieszczony w ww. rejestrze posiada następującą treść: *„Organizator wyłącza odpowiedzialność odszkodowawczą z tytułu nieszczęśliwych wypadków, utraty zdrowia w zakresie przekraczającym kwoty gwarantowane polisą generalną Ubezpieczyciela, z którym zawarto umowę.”*

Jak wskazano wyżej Prezes Urzędu może stwierdzić, że przedsiębiorca stosuje w umowach z konsumentami klauzulę wpisaną do rejestru także w sytuacji, gdy postanowienie zostało zamieszczone w rejestrze w wyniku działań dotyczących innego przedsiębiorcy niż ten, przeciwko któremu toczy się postępowanie administracyjne. Istotne jest to, że cel i zakres regulacji porównywanych klauzul musi być jednakowy.

W rozważnym przypadku klauzule stosowane przez TRADE & TRAVEL COMPANY są identyczne z klauzulami wpisanymi do rejestru zarówno pod względem regulacji, jak i w warstwie językowej. Porównywane postanowienia zostały zamieszczone w umowach o świadczenie usług turystycznych, a więc były stosowane w stosunkach prawnych tego samego rodzaju. W świetle niniejszego należy stwierdzić, że Spółka posługuje się postanowieniami wpisanymi do rejestru niedozwolonych postanowień umownych.

Tym samym, w ocenie Prezesa Urzędu, stosowanie przez TRADE & TRAVEL COMPANY we wzorcu pn.: „Ogólne warunki uczestnictwa w imprezach turystycznych” postanowień wskazanych w sentencji decyzji jest bezprawne.

W związku z powyższym, stwierdza się, że druga przesłanka art. 23a ust. 1 ustawy o okik została spełniona.

Stosowanie ww. postanowień umownych godzi w interesy konsumentów, gdyż na ich mocy może dojść do ograniczenia a nawet wyłączenia odpowiedzialności TRADE & TRAVEL COMPANY względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. Zapis dotyczący terminu zgłoszenia reklamacji może powodować, iż klienci będą rezygnować ze składania reklamacji z uwagi na krótki czas do jej złożenia. Art. 11 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz. U. z 2004r. Nr 223 poz. 2268 z późn. zm.) w przedmiocie umów z klientami – w zakresie nieuregulowanym ustawą – odsyła do przepisów kodeksu cywilnego. Oznacza to, że do terminu złożenia reklamacji wniesionych przez klientów z powodu nienależytego wykonania umowy, znajdują zastosowanie przepisy dotyczące rękojmi za wady, w tym art. 563 par. 1 k.c. W świetle tego

przepisu uprawnienia z tytułu rękojmi podlegają utracie, jeżeli reklamujący nie zawiadomi o wadzie w ciągu 1 miesiąca od jej wykrycia, a zatem konsumenci powinni mieć możliwość reklamowania wadliwych usług turystycznych przez okres 1 miesiąca od zakończenia imprezy, a nie 7 dni.

Natomiast na mocy drugiego kwestionowanego w niniejszym postępowaniu postanowienia umownego Spółka ogranicza odpowiedzialność odszkodowawczą względem konsumenta za szkody na osobie. Zgodnie z art. 11 b ust 3 ww. ustawy o usługach turystycznych organizatorzy turystyki w umowach z klientami mogą ograniczyć odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie usług w czasie imprezy turystycznej do dwukrotności ceny imprezy turystycznej, w sytuacji umieszczenia w treści umowy o świadczenie usług turystycznych wskazanego ustalenia. Powyższe ograniczenie nie może dotyczyć szkód na osobie (art. 11 b ust 4 cytowanej ustawy).

Z powyższego wynika, że praktyka polegająca na posługiwaniu się kwestionowanymi w niniejszej decyzji postanowieniami godzi w interesy konsumentów.

Przepisy ustawy o okik nie definiują pojęcia zbiorowego interesu konsumentów. Przepis art. 23a ust. 1 stanowi jedynie, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Ze zbiorowym interesem konsumentów mamy do czynienia wówczas, gdy działanie przedsiębiorcy dotyczy, bądź może dotyczyć nieograniczonej liczby konsumentów, których nie da się zindywidualizować. Stosownie do art. 22¹ k.c., za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

W przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z naruszeniem praw nieograniczonej i nieokreślonej liczby konsumentów. Ilość, jak i skład osobowy grupy kontrahentów Spółki ulega ciągłym zmianom. Do tego grona można zaliczyć szeroką grupę konsumentów. W związku z tym należy stwierdzić, że wyżej opisane działanie przedsiębiorcy godzi w zbiorowe interesy konsumentów.

W przedmiotowej sprawie wszystkie wymienione wyżej przesłanki praktyki określonej w art. 23a ust. 1 ustawy o okik zostały uprawdopodobnione. TRADE & TRAVEL COMPANY Sp. z o.o. jest przedsiębiorcą, którego działania mają charakter bezprawny i godzą w zbiorowe interesy konsumentów.

Spółka zobowiązała się do podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom poprzez usunięcie klauzul naruszających przepisy ustawy o okik.

Zgodnie z art. 23f ustawy o okik jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione - na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych we wniosku lub będących podstawą wszczęcia postępowania z urzędu – że przedsiębiorca stosuje praktykę o której mowa w art. 23a, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego przepisu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań.

Stąd należało orzec jak w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.

Stosownie do art. 23f ust. 3 o okik Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań.

Stąd należało orzec jak w punkcie II sentencji decyzji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o okik w związku z art. 479²⁸ § 2 Kodeksu postępowania cywilnego – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – XVII Wydział Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od daty jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi.

Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Łodzi

Iwona Bielska

Otrzymuje:

Adwokat
Pan Lech Gąsecki
Kancelaria Adwokacka *Gąsecka Gąsecki*
ul. P.O.W. 16/2
90 – 255 Łódź